

DE BEELDENAAR

MEL/JUNI 2008, 32^e JAARGANG NR. 3

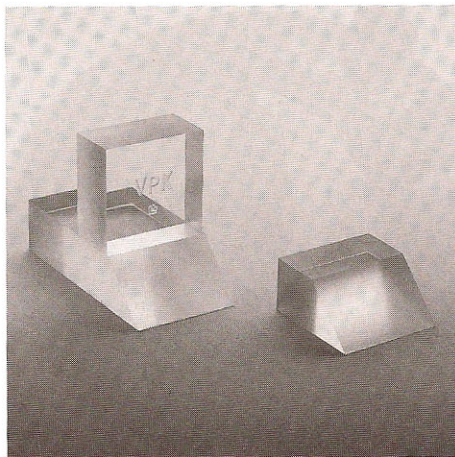

(2000) van Lijsbeth Teding van Berkhout. Het zijn objecten die uit 'solid' materiaal vervaardigd zijn, maar het zakformaat trouw bleven. De één is uit roestvrij staal en de ander uit perspex gefreesd. Een andere opvallende uitgifte was *Andries Copier* (1994) ontworpen door Bruno Ninaber: ook 'solid', van een tin-lood legering en glas, verpakt in een onmiskenbaar erbij horend foedraal. Dit waren de eerste drie uitgiften die opvielen als vreemde eenden in de bijt.

Loslaten gebonden opdrachten

Tot pakweg 1990 hechtte de VPK veel waarde aan de verstrekking van een opdracht waarbij het onderwerp meestal vooraf bepaald werd. Tegenwoordig kan het oeuvre van een 'bekende kunstenaar' de aanleiding zijn voor een VPK-opdracht. Daarnaast is een ontwikkeling gaande die het begrip 'penningmaker' steeds verder oprekt. Gevolg daarvan is dat vanaf omstreeks 1995 het bestuur vaker een ontwerper kiest die onervaren is met penningen. De eerste VPK-uitgifte die in mijn ogen de draak stak met de serieuze penningkunst is *I can't forget but don't remember what* (1996) van Karel Goudsblom. De penning wordt door Louk Tilanus in zijn boek *Handzame sculptuur* (2000) omschreven als hondsbrutaal, omdat die nergens bekoort. Ik denk dat een bijna tergende vrijheid van ontwerpen de toch al ongeleide intenties van de kunstenaar heeft gestimuleerd.

Voornoemde VPK-trend zet door. De inventiviteit vanuit een andere kunstdiscipline geeft steeds vaker de doorslag voor een uitgifte. Recente voorbeelden daarvan zijn *Perpetuum mobile* (2005) van Jeroen Henneman en *Vrede-Vrijheid* (2006) van Ralph Prins. Gepresenteerd als 'experimentele' penning oogste de penning van Prins onverwachte reacties. Artikelen over die penning staan in *De Beeldenaar* 2006-5.

Lijsbeth Teding van Berkhout, *Welkomstpenning*, 2000 (60/30/15 mm)

De onwerkbare scheiding tussen traditioneel en experimenteel viel extra op bij *Vrede-Vrijheid*. De penning is een traditioneel ogende penning. Vooral penningkunstenaars vonden dat de penning het verkeerde etiket kreeg opgeplakt. Gebruik van een geavanceerde computer-scantechniek voor het digitaal in negatief frezen van de ondergrondstructuur, sjablonen en tekst, was nooit eerder toegepast bij een VPK-penning. Prins is een bekende grafisch ontwerper, maar in de penningkunst onervaren. Eigenlijk is die digitale sturing van de graveermachine het enige houvast geweest om de penning 'experimenteel' te noemen. De penning hoort bij de 'toegepaste kunst'. Alleen is ditmaal niet de kunstenaar de ambachtsman, maar graveur-modelleur

Bruno Ninaber, *Andries Copier*, 1994 (2/3 ware grootte)